

בע"ה, חמ"ד של חופש תשע"ו
בסימן תרבות ואמנות
בין אדם לאמונתו, לעמו וליצירתו

הפעלה 15 – לקראת שבת – פרשת פנחס

חמ"ד של חופש – בין אדם לחברו

אחרי העונש הקשה בעקבות החטא החמור עם בנות מדין ומואב, בני ישראל עלולים להאמין שהם באמת דחויים מאלוקים, שהם הורחקו לתמיד ושהם רעים וחוטאים. אלא שהקב"ה אומר "שאו את ראש כל עדת בני ישראל", תרימו להם את הראש, תרוממו אותם שידעו שאפילו שחטאו הם נקראים בנים.

לכן אחרי המגפה שפרצה בעם ישראל אמר הקב"ה למשה לשאת את ראשם של ישראל ולהוסיף בכל אחת ואחת מהמשפחות אותיות משמו, ה"א בתחילה ויו"ד בסוף. חנוך הפך להחנוכי, פלוא הפך להפלואי. וכך הקב"ה העיד בהם שהם בניו למרות חטאם.

המטרות:

- התלמידים ילמדו על חטא העם עם בנות מואב ומעשי פינחס בן אהרון הכהן.
- התלמידים ילמדו שגם אם עם ישראל חוטא ונענש הקב"ה לא מפסיק את אהבתו, אנו נשארים בניו של ה'.
- התלמידים יבינו שעשיית מעשים טובים תסייע להם לסור מרע.

ההכנות הנדרשות:

- יש להביא עיתונים, דבק סלוטייפ ופרס להכנת המשחק בקבוצות.
- יש לצלם את הפרח בנספח לפחות כמספר תלמידי הכיתה.

ההפעלה:

סיפור – אוהבים אותך עמנואל

- נספר:

"הפעם עברת כל גבול", אמרה אימא לעמנואל אחי הבכור ושלחה אותו לחדר. בערב כשבא אבא מהעבודה שמעתי אותו מתלחש עם אימא. הבנתי שהם מדברים על עמנואל כי מיד אחר כך אבא ניגש לעמנואל והוכיח אותו על מעשיו. לעמנואל יש הרבה מרץ. לא תמיד הוא מקשיב בקול אימא ואבא ובקלות מפר את הכללים בבית. למשל יש אצלנו כלל במשפחה שאסור לקלל ולתת מכות זה לזה, אבל כשעמנואל כועס הוא גם מקלל וגם מרביץ. הפעם הוא החטיף לכולנו מכות וגם כשאימא שלחה אותו לחדר הוא בקושי נרגע. הוא זעם והחל הורס כל מה שנקרה בדרכו - ספרים ומחברות, אחר כך הוא בעט במיטת העץ שלו וכמעט פרק אותה לחתיכות.

כשאבא יצא מהחדר שמעתי את עמנואל בוכה חרש במיטתו. הבנתי שהוא קיבל עונש, או שמה הוא מתחרט על מעשיו? האמת שמאוד ריחמתי עליו. באותו לילה לא הצלחתי להירדם, חשבתי על עמנואל ועל העונש שקיבל על מעשיו אך בעיקר דאגתי לו, כי חששתי שאולי בגלל מעשיו אבא ואימא כבר לא אוהבים אותו כמו פעם.

בע"ה, חמ"ד של חופש תשע"ו
בסימן תרבות ואמנות
בין אדם לאמונתו, לעמו וליצירתו

חושבים יחד

- האם גם אצלכם במשפחה קורה שאחד האחים מתנהג לא יפה?
- מה דעתכם על דאגותיו של האח הצעיר, האם אבא ואימא כבר לא אוהבים את עמנואל כמו פעם?
- האם קרה שהורייכם כעסו עליכם בגלל מעשה רע שעשיתם? כיצד הרגשתם?

נמשיך בסיפור:

אצלנו במשפחה אוהבים לטייל. מידי יום שישי אנו יוצאים למסלול קצר ומהנהג בחיק הטבע למעין או לנחל, אוכלים ארוחת צהריים וממהרים לחזור הביתה ולהתכוון לשבת. את כל הבישולים לשבת אימא מכינה כבר מיום חמישי ואנו הילדים מנקים ומסדרים את הבית כך שההכנות לא לוקחות זמן רב. הפעם יצאנו ללא עמנואל. "מדוע עמנואל לא בא איתנו?" שאלה רות הקטנה. "עמנואל קיבל עונש, הוא יישאר בבית ויחשוב על מעשיו", אמר אבא בעצב. רות החלה לבכות: "רוצה את עמנואל... יבבה. גם אני הרגשתי לא נעים לצאת בלי עמנואל. בליבי קיוויתי שאבא ואימא יוותרו לו על העונש אבל זה לא קרה. דווקא עמנואל נראה כמי שקיבל עליו את הדין. הוא ישב רגוע והיה נדמה לי שיש לו תכנית משלו לזמן שלא נהיה כאן. נסענו לשמורת טבע יפיפייה. אחיי התרוצצו במרחבים הפתוחים ואני נשארתי על יד אבא ואימא: "למה אתה לא הולך לשחק?" שאלה אימא בפליאה. "אין לי כל כך חשק", עניתי. "אפשר לשאול שאלה?" "בוודאי!" אמר אבא, "שאל בני". "האם אתם כבר לא אוהבים את עמנואל?" אמרתי וקולי רעד. אימא צחקה ואמרה: "מה עולה על דעתך? חס וחלילה. אנחנו אוהבים אותו מאוד מאוד". ואבא ענה: "לפעמים אין ברירה וההורים נאלצים להעניש את ילדיהם כדי שלא ישוּבו לעשות מעשים לא טובים, אך זכור: האהבה לעולם אינה פוסקת. אנו למדים זאת מפרשת השבוע שלנו, פרשת פינחס".

האמת שלא כל כך הבנתי מה הקשר בין פרשת פינחס למקרה של עמנואל. אבא התכוון להסביר אך בדיוק באותו הרגע חזרו אחיי ורות הקטנה בראשם עם זר פרחים ענק שקטפו לכבוד שבת. "יש לי רעיון", אמרתי בהתלהבות. "ניתן את הזר לעמנואל!" כולם שמחו ואימא כתבה בכתב עגול ויפה על פתק: "עמנואל שלנו, אנחנו אוהבים אותך". כולנו חתמנו את השם למטה ורותי ציירה קשקוש. כשהגענו חיכתה לנו הפתעה מדהימה: מפה לבנה הייתה פרושה והשולחן היה ערוך לכבוד שבת. פינת הנרות הייתה מסודרת ואפילו המיחם של שבת היה מוכן. התנפלנו על עמנואל בחיבוקים ובנשיקות והבאנו לו את זר הפרחים. עמנואל התרגש, הכניס את הזר לאגרטל עם מים והניחו על השולחן שערך. כעת אני יודע שגם אם אבא ואימא מענישים זה בא עם המון אהבה. אני חושב שגם עמנואל הרגיש את זה כי כשקרא את הפתק שהבאנו לו דמעה קטנה נשרה לו על האף והוא רץ לתלות את הפתק על הקיר שליד המיטה שלו.

חושבים יחד

זכור את המסופר בפרשת פינחס והתלמידים ינסו להסביר כיצד זה קשור לסיפור "אוהבים

אותך עמנואל".

בע"ה, חמ"ד של חופש תשע"ו
בסימן תרבות ואמנות
בין אדם לאמונתו, לעמו וליצירתו

עם ישראל חוטא ומתחתן עם בנות מדין ומואב. הם עובדים ל"בעל פעור" - סוג של עבודה זרה, ועושים מעשים חמורים. נשיא שבט שמעון, זמרי, חוטא עם אישה מדינית ובעקבות כך פורצת מגפה – מחלה קשה בעם ישראל ורבים מהעם מתים. פינחס בן אהרון הכהן "מקנא לה", קשה לו לראות איך נשיא שבט בישראל עושה מעשה חמור כל כך. הוא לוקח רומח והורג את זמרי ואת כזבי בת צור, האישה המדינית, ובאותו הרגע המגפה הקשה מפסיקה. הקב"ה שמח במעשה של פינחס ומברך אותו שבזכותו נעצרה המגפה אבל עם ישראל עצוב. הם מרגישים שהקב"ה כועס עליהם וחוששים שמא אין הוא רוצה בהם ואהבתו אחיהם התמעטה. לכן הקב"ה מבקש לספור את עם ישראל ומוסיף לכל אחת ואחת מהמשפחות אותיות משמו, ה"א בתחילה וי"ד בסוף. חנוך הפך להחנוכי, פלוא הפך להפלואי וכן הלאה. וכך הקב"ה העיד בהם שהם בניו למרות חטאם.

- מה היה חטאם של עם ישראל?
- מה קרה בעקבות החטא?
- מי עצר את המגפה? כיצד?
- מה חשבו בני ישראל אחרי החטא?
- כיצד הראה הקב"ה לעם ישראל שהם עדין בנים אהובים?
- כיצד דבר התורה מהפרשה מתקשר לסיפור?

סור מרע ועשה טוב

עמנואל יכול היה לשבת בבית לבכות ולכעוס על העונש שקיבל, אך הוא בחר אחרת. הוא תרם ועזר למשפחתו בזמן שלא היו בבית. עמנואל קיים את הפסוק: "סור מרע ועשה טוב". לפעמים זה קשה להתגבר ולסור מהרע אך אם נעשה טוב הרע יסור מעצמו.

משחק – חבילה עוברת - עשה טוב!

נתחלק לשתי קבוצות.

כל קבוצה תחשוב על דברים טובים שכל אחד יכול לעשות למען המשפחה (עזרה בבית, כיבוד הורים, יחס לאחים ועוד ועוד) ותכתוב כל רעיון על פתק נפרד (רצוי רעיונות כמספר התלמידים בקבוצה).

- נחלק עיתונים ודבק ופרס (כגון סוכריות כמספר ילדי הקבוצה המשחקת).
- ילדי הקבוצה יכינו מהפתקים שכתבו משחק 'חבילה עוברת' לקבוצה השנייה.
- נשחק במקביל את המשחק: כשנפעיל מוזיקה התלמידים יעבירו את החבילה מאחד לשני.
- נפסיק את המוזיקה. התלמיד שהחבילה נעצרה אצלו יקרא את הפתק לחברי הקבוצה.

יצירה : הכנת פרחים לשבת

- נחלק לכל תלמיד פרח (נספח).
- נבקש מכל תלמיד לכתוב מעשה טוב שהוא מקבל על עצמו לעשות למשפחתו לכבוד שבת, לעטר ולקשט.
- ניתן להדביק על בריסטול. אפשר לאפשר מספר פרחים לפי הזמן שנותר.

בעייה, חמי"ד של חופש תשע"ו
בסימן תרבות ואמנות
בין אדם לאמונתו, לעמו וליצירתו

נספח - פרח

